

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
S
81

ROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
E NAALDWIJK.

De Proefstationdruivenrassen en zaailingen in 1953.

door:

D.v.Staalduine

A
106
5
01

2 1/2 1953
Stamnummer 305

11 DEC 56

Bibliotheek
Proefstation v.d.
Groenten- en Fruitteelt o. glas
Naaldwijk

Proefstation voor de Groenten- en Fruitteelt onder glas te Naaldwijk

DE PROEFSTATIONDRUIVENRASSEN EN ZAAILINGEN IN 1953.

Inleiding.

De ervaringen en resultaten, die in 1953 met de rassen en zaailingen werden verkregen, zullen in het kort vermeld worden.

Allereerst zullen de uitkomsten op het Proefstation besproken worden, daarna de resultaten in de praktijk.

A. Op het Proefstation.

Prof. Aberson.

In verband met de chlorose bij deze druiven tengevolge van Mg-gebrek werden de bomen aan de Westzijde vóór de bloei, met een week tussenruimte, 4 x bespoten met Mg-sulfaat. Op 3 Maart, toen de langste scheutjes 10-15 cm lang waren, werd de 1ste bespuiting met $\frac{1}{2} \% \text{MgSO}_4$ uitgevoerd. Op 10 Maart volgde de 2de bespuiting met $\frac{3}{4} \% \text{MgSO}_4$. De 3de en 4de bespuiting werden op resp. 17 en 24 Maart met $1 \% \text{MgSO}_4$ uitgevoerd. Uitvloeier werd steeds aan de oplossing toegevoegd.

Tijdens de bespuitingen was de luchtvochtigheid $\pm 70 \%$ of daarboven. Beschadiging van het gewas, kort na bespuiting, werd slechts op 16 Maart waargenomen na een proefbespuiting op 17 Maart, waarbij met $1\frac{1}{4} \%$ oplossing bespoten was. Als gevolg hiervan werd het niet verantwoord geacht om op 24 Maart met een $1\frac{1}{4} \%$ oplossing te bespuiten.

Bij een contrôle op 1 April bleek, dat op de 2 contrôlevakjes na, langs de gehele kant een geringe tot zeer geringe beschadiging aan de bladeren was waar te nemen. Opvallend was, dat deze beschadiging alleen op de wat oudere bladeren voorkwam.

Overigens kan worden medegedeeld, dat in de loop van de zomer geen zichtbare verschillen tussen de bomen in de 16 bespoten poten en de bomen in de 2 onbehandelde poten voorkwamen. Er kan echter worden medegedeeld, dat het optreden van chlorose de laatste jaren steeds meer afneemt.

Om verbetering in de productie te brengen (verhoging van het aantal trossen), werden dit jaar aan de Westzijde in de poten 10 t/m 18 per poot bij de 3 leggers 2 scheuten aangehouden, die zeer laat getopt werden. De bedoeling hiervan was om op deze manier in het najaar de beschikking te hebben over lange twijgen. Deze twijgen konden dan dienen als lange "inleg-

gers". De twijgen werden in het najaar ingeknipt op 1 à $1\frac{1}{2}$ m lengte. Verwacht mag worden, dat bij deze methode de vruchtbaarheid zal toenemen. De resultaten kunnen uiteraard pas in volgende jaren beoordeeld worden.

Om een indruk te krijgen, of de lange snoeiwijze in volgende jaren resultaat heeft, werden de trossen vóór het uitbreken geteld.

Het totale aantal trossen bedroeg aan de Westzijde 796. In de poten 1 t/m 9 375 en in de poten 10 t/m 18 421. Voor de aantallen trossen per poot en per boom zie men de bijlagen I, II en III. De aantallen per pootbreedte varieerden van 30 trossen bij poot 5 tot 60 trossen bij poot 1. Aan de Oostzijde bedroeg het aantal 357 trossen met een productie van 160 kg.

Evenals vorige jaren bleek, dat het aantal trossen aan de onderste legger aan de lage kant was, n.l. 199 t.o.v. 351 (bijlage III) aan de 3de legger. Overigens kan worden opgemerkt, dat met een aantal van \pm 800 trossen per kaszijde zeker een goede productie had bereikt kunnen worden als de verdeling van de trossen aan de bomen wat beter geweest was. Vooral de onderste legger leverde een te gering aantal trossen.

De oogst begon 12 Juni en eindigde 4 Augustus. De massa werd in de 2de helft van Juli geoogst (zie bijlage IV).

Rondom 10 April stonden de trossen in volle bloei. De trossen werden gekrent van 27 April tot 5 Mei.

De opbrengst in deze matig verwarmde kas werd zeer nadelig beïnvloed door het zeer ernstig scheuren van de bessen op 3 Juli. Volgens afspraak zou er gestookt worden tot ongeveer de laatste trossen geoogst waren. Vooral 's morgens vroeg was dit noodzakelijk om condensatie tegen te gaan. Na de warme dagen omstreeks eind Juni had men vergeten om de verwarming 's avonds laat weer in te schakelen, hetgeen het bovenvermelde zeer ernstige gevolg had. We kunnen nog mededelen, dat tot 3 Juli geen enkele gescheurde bes was waargenomen en de trossen en bessen er zeer goed uitzagen. We menen dan ook, dat door het droogstoken men het scheuren van de bessen bij dit ras zeker kan voorkomen.

Doordat van zeer veel trossen een groot aantal bessen werd uitgeknipt en deze niet gewogen zijn, geeft de kg opbrengst geen juiste indruk. Het aantal geoogste trossen is per vak van 9 poten afzonderlijk genoteerd. In het 1ste vak, vanaf de rails, werden 3 trossen meer geoogst dan er geteld waren, in het 2de vak werden 19 trossen minder geoogst dan er geteld waren. In beide vakken was het gewicht ongeveer 160 kg, dit was \pm 25 kg minder dan in 1952. Voor een goede productie moet de opbrengst zeker ongeveer 500 kg per kaszijde zijn.

Het heeft geen zin de gemiddelde kg prijs te berekenen, daar er zeer veel 2de soort geveild is.

Aan de Oostzijde van de kas zijn de trossen niet geteld dit jaar. Het aantal bij deze in 1951 verente bomen was bevredigend.

In de putten van warènhuis IV hadden de bessen geen last van scheuren. De groeikracht van de bomen en de omstandigheden in dit koude warenhuis zijn echter geheel anders dan in kas 1. Overigens viel er niet over de productie en de bladstand te roemen. Voor de rest verwijzen we voor deze proef naar het betreffende verslag.

Proeftuin's Grote Blauwe.

In kas 1 komen aan de Oostzijde in de achterste helft 2 leggers (2 en 3) voor. De kas werd matig gestookt. De trossen werden begin Mei gekrent.

Aangezien alle trossen voor productie werden aangehouden, werd alleen bij de oogst het aantal geteld. Dit bedroeg 175. Bij Prof. Aberson kwamen bij een overeenkomstige hoogte van de bomen aan de andere zijde van de kas + 300 trossen voor. Hieruit blijkt voldoende, dat dit ras ondanks lange snoei (+ 5 knoppen) nog als zeer onvruchtbaar beschouwd kan worden. De opbrengst was ook lager dan in 1952 (+ 20 kg). De oogstgegevens zijn vermeld op bijlage V. In tegenstelling tot andere jaren ondervond dit ras dit jaar geen last van scheuren en rotten van de bessen.

In kas 2 leverde de moederboom van dit ras 59 trossen bij een lengte van + 5 poten. Per pootlengte dus + 12 trossen, hetgeen voor een boom aan de 3de legger een te gering aantal was.

Aangezien de bomen in deze kas in het najaar van 1953 gerooid zijn, is ook de oorspronkelijke moederboom verdwenen en komt dit ras alleen nog voor in een gedeelte van kas 1.

Willem Verheul.

De krenttijd van dit ras was van 19 tot 26 Mei. De boom in kas 2 gaf bij de oogst 176 oogstbare trossen met een totaal gewicht van 71 kg. Ook dit ras had dit jaar weer zeer veel last van het scheuren en rotten der bessen. Het gemiddeld trossgewicht was daardoor slechts 400 gram. Hoewel dit ras voldoende vruchtbaar was op het Proefstation, waren de slechte eigenschappen zodanig dat men niet behoefde te treuren nu dit ras door het rooien van de bomen in kas 2 verdwenen is.

Willem Verheul 2 (W 21).

Mede doordat bij een drietal grote bomen alle trossen kort na het krenten kort na de warme Pinksterdagen verbrand bleken, was de productie dit jaar zeer laag. De totale kg opbrengst was slechts 320 kg. In 1952 nog 600 kg. Uit het gemiddeld trossgewicht van 350 gram blijkt, dat de trossen dit jaar klein waren.

Zoals reeds eerder vermeld is, zijn de bomen in kas 2 gerooid en is hiermede ook deze zaailing van het Proefstation verdwenen.

035.

Evenals vorige jaren was deze zaailing in 1953 weer goed vruchtbaar. De bessen waren echter te klein om aan de normaal gestelde eisen te kunnen voldoen.

Ook deze zaailing is door het rooien van de bomen in kas 2 van het tooneel verdwenen.

B. In de praktijk.

Prof. Abersen.

A. v. Adrichem, Achterlaantje¹, De Lier.

In deze koude kas met een lengte van 20 rr, waar in 1950 verent was op Black Alicante, waren de resultaten slechts matig. De boomvorm is snoer. De wintersnoei bij de bomen was o.i. te kort geweest. In de loop van de zomer was de kweker van plan de bomen om te enten vanwege de matige productie! Door de vroegheid en de gunstige prijzen in Augustus werd dit plan niet uitgevoerd. De bladstand was vrij goed. Chlorose kwam slechts weinig voor. De bessen scheurden dit jaar praktisch niet. Omstreeks half Juli werd voor de laatste maal gegoten.

Van 170 bomen was de totale productie 792 kg. Dit was 344 kg minder dan in 1952. Van 792 kg was er 112 kg of 14 % 2de of 3de soort. De oogst begon 13 Augustus en eindigde op 26 Augustus. Voor de 1ste kwaliteit schommelde de prijs van F. 2.20 op 19 Augustus tot F. 1.40 op 24 en 25 Augustus. De middenprijs, 2de en 3de soort inbegrepen, bedroeg F. 1.53 per kg. Per strekkende rr was de opbrengst 42 kg of F. 64.24. De druiven werden regelmatig voor export gekocht. Klachten over de kwaliteit zijn niet ontvangen.

In vergelijking met 1952 was de opbrengst 15 kg per rr lager en de financiële opbrengst ruim F. 10.- minder.

Door langer te snoeien, waarop reeds vroeger regelmatig door ons gewezen werd, kan de productie en financiële uitkomst stijgen.

Gebr. Stoorvogel, Achterlaantje, De Lier.

Het bedrijf is in andere handen overgegaan. Vanwege de grote ongelijkheid in groei tussen de West- en Oostzijde van de kas heeft men alle bomen gerooid in het najaar van 1952.

A. Camferman, Zwartendijk 23, Naaldwijk.

Aan de zonzijde van de kas waren tijdens de bloei gedurende de warme Pinksterdagen veel trossen geheel of gedeeltelijk verbrand resp. leeg geruid. Mede als gevolg van de sterke spintaantasting in 1952 kwamen er zeer veel kleine trosjes voor.

De groei van de bomen in deze koude kas was zeer matig. De bessen waren matig van grootte, doch wel goed geel. Chlorose kwam matig voor.

Om het scheuren van de bessen tegen te gaan, werd regelmatig elke week gegoten in veuren. Overigens zouden we bij een dergelijke matige groei en bladstand geen gescheurde bessen verwachten. Gescheurde bessen zijn dan ook niet voorgekomen.

Op 17 en 22 Augustus werd geveild voor resp. F. 1.70 en F. 1.60 per kg. Naar schatting was er op 22 Augustus nog + 200 kg te oogsten. De totale productie zal zeker niet meer dan 500 kg geweest zijn, hetgeen voor een kas van 9 rr lengte, die in 1950 verent was, veel te laag was.

B. Voogt, Maasdijk 93, Maasdijk.

Op dit bedrijf werd in 1951 verent op Black Alicante. Volgens mededeling van de kweker werd half Maart met het stoken begonnen. Een kas Golden Champion werd gestookt vanaf 1 Februari. Hoewel er 6 weken verschil was, wat de aanvang van het stoken betreft, werden de druiven gelijktijdig geoogst! De trossen van Prof. Aberson waren zeer compact. De bes was van goede grootte. Om het scheuren tegen te gaan, werd tot aan de oost elke week over de gehele oppervlakte van de kas water gegeven. Gescheurde bessen waren niet voorgekomen.

In 1 week werden alle trossen gesneden. De prijzen op 22, 24 en 29 Juli waren resp. F. 3.-, F. 2.90 en F. 2.75 per kg. De productie werd door ons geschat op 80 kg per rr.

Prof. Aberson werd voor export gekocht. De prijs was gelijk aan die van Golden Champion.

De bomen aan de zonzijde van de kas hadden na de oogst een slechte bladstand door een spintaantasting en chlorose. Aan de andere zijde was de groei goed, chlorose kwam hier slechts weinig voor.

Kweker heeft zoveel vertrouwen in dit ras, dat hij in 1953 reeds een 2de kas heeft omgeënt. Hij was van plan ook in 1954 weer een kas om te enten.

P. v.d. Ende, Leeweg 27, De Lier.

In 1950 werden de West-Frisia bomen omgeënt. Dit jaar was de kas in volle productie. Per kaszijde waren 3 leggers aanwezig. De groeikracht en de bladstand waren prima. Chlorose kwam niet voor. De wintersnoei was 4 soms 5 à 6 knoppen geweest. Bij het snoeien op 2 knoppen was er geen productie.

Per leggerpoot waren + 17 tot 25 trossen aanwezig. Aan veel scheuten waren 2 trossen aangehouden.

Er werd van half tot eind Augustus geoogst. De productie werd door ons geschat op 90 à 100 kg per rr. Verscheidene malen werd aan de veiling + F. 2.- per kg ontvangen. De druiven werden voor export gekocht.

Het scheuren en rotten van de bessen was slechts in geringe mate voorgekomen. Kweker deelde mede, dat hij vroeger bij West-Frisia ook geen last van scheuren had gehad.

Kweker heeft evenals zijn zwager Voogt zoveel vertrouwen in dit ras, dat in het voorjaar van 1953 een koude kas Black Alicante bomen met Prof. Aberson verent werd. In 1954 zou er weer een kas volgen!

C. Groenewegen, Galgenpad, Naaldwijk.

Op dit bedrijf komen een 10-tal bomen voor, die in 1947 op Black Alicante verent zijn. In verband met mindere productie en het gemakkelijk rotten van de bessen werd Prof. Aberson op 60 % gesteld t.o.v. Black Alicante. De oogsttijd viel op dit bedrijf in deze stookkas slechts + 10 dagen voor die van Black Alicante. De productie dient door langer snoeien bij deze snoerbomen te worden opgevoerd. De groei-kracht van de bomen en de bladstand liet niets te wensen over.

C. J. Buitelaar, Zwartendijk 6, Naaldwijk.

Deze kweker heeft een klein aantal bomen in een koude kas. De resultaten waren zo goed, dat hij in 1954 een gehele kas met Prof. Aberson gaat aanplanten.

Proeftuin's Grote Blauwe.

C. Groenewegen, Galgenpad, Naaldwijk.

Op dit bedrijf komen nog een klein aantal bomen voor, die in 1947 op Black Alicante verent zijn. Voor de eerste maal gaf Proeftuin's Grote Blauwe een bevredigend resultaat. De productie was voldoende bij een snoei op 4 & 5 knoppen. In tegenstelling tot voorafgaande jaren dit jaar geen last van rotte bessen. De oogsttijd viel gelijk met die van Black Alicante. De kg prijs was 10 ct hoger.

Willem Verheul 2.

B. Voogt, Maasdijk 93, Maasdijk.

In 1951 werden een tiental bomen Black Alicante omgeënt met bovengenoemd ras. De resultaten waren belangrijk minder dan met Prof. Aberson. Het voornaamste bezwaar was wel de latere rijptijd, ongeveer 3 weken. De prijs bedroeg F. 1.70 per kg, hetgeen ruim F. 1.- per kg minder was dan voor Prof. Aberson.

Als een bijkomend bezwaar werd genoemd, dat de beskleur te groen blijft.

035.

P. Beekenkamp, Kaapwoning, Hoek van Holland.

De vruchtbaarheid van deze zaailing was zeer goed. Teelttechnische bezwaren kwamen niet voor. Er was dit jaar minder uitgebroken, waardoor de bruinkleuring van de bessen door de zon minder opvallend was. Doordat

de bessen ook dit jaar op dit bedrijf te klein bleven, drukte dit de prijs van de druiven.

Kweker is van plan in 1954 de bomen om te enten met een ander ras.

De proefnemer,
D. v. Staalduine.

C.M.

15-11-'55.

Aantal trossen per poot. Kas 1, West. 12 Maart 1953.

Poot	Legger	Aantal scheuten met 2 trossen	Aantal scheuten met 1 tros	Totaal aantal trossen
1	1	2	13	17
	2	2	8	12
	3	13	5	31
Totaal		17	26	60
2	1	4	6	14
	2	5	6	16
	3	7	12	26
Totaal		16	24	56
3	1	1	10	12
	2	-	10	10
	3	2	11	15
Totaal		3	31	37
4	1	-	6	6
	2	3	7	13
	3	2	8	12
Totaal		5	21	31
5	1	1	9	11
	2	-	6	6
	3	-	13	13
Totaal		1	28	30
6	1	1	5	7
	2	1	8	10
	3	1	15	17
Totaal		3	28	34
7	1	2	11	15
	2	1	7	9
	3	2	15	19
Totaal		5	33	43
8	1	2	6	10
	2	3	9	15
	3	7	8	22
Totaal		12	23	47

Aantal trossen per poot. Kas 1, West. 12 Maart 1953.

Poot	Legger	Aantal scheuten met 2 trossen	Aantal scheuten met 1 tros	Totaal aantal trossen
9	1	-	7	7
	2	3	6	12
	3	2	14	18
Totaal		5	27	37
10	1	-	7	7
	2	3	4	10
	3	3	10	16
Totaal		6	21	33
11	1	-	7	7
	2	6	10	22
	3	5	14	24
Totaal		11	31	53
12	1	-	6	6
	2	1	6	8
	3	5	18	28
Totaal		6	30	42
13	1	2	9	13
	2	1	14	16
	3	-	12	12
Totaal		3	35	41
14	1	-	10	10
	2	3	11	17
	3	4	7	15
Totaal		7	28	42
15	1	-	17	17
	2	4	17	25
	3	7	8	22
Totaal		11	42	64
16	1	1	11	13
	2	1	9	11
	3	3	12	18
Totaal		5	32	42

Aantal trossen per poot. Kas 1, West. 12 Maart 1953.

Poot	Legger	Aantal scheuten met 2 trossen	Aantal scheuten met 1 tros	Totaal aantal trossen
17	1	2	9	13
	2	2	8	12
	3	5	17	27
Totaal		9	34	52
18	1	1	13	15
	2	5	12	22
	3	1	14	16
Totaal		7	39	53

Kas 1, West. 12 Maart 1953.

Boom no	Legger	Aantal trossen	Boom no	Legger	Aantal trossen	Boom no	Legger	Aantal trossen
1	1	-	7	1	-	13	1	-
	2	31		2	1		2	18
	3	-		3	-		3	-
	Totaal	31		Totaal	1		Totaal	18
2	1	24	8	1	-	14	1	12
	2	-		2	-		2	-
	3	-		3	12		3	24
	Totaal	24		Totaal	12		Totaal	36
3	1	7	9	1	24	15	1	-
	2	-		2	-		2	-
	3	31		3	-		3	-
	Totaal	38		Totaal	24		Totaal	-
4	1	-	10	1	-	16	1	-
	2	-		2	-		2	18
	3	41		3	13		3	-
	Totaal	41		Totaal	13		Totaal	18
5	1	-	11	1	8	17	1	8
	2	12		2	14		2	-
	3	-		3	-		3	22
	Totaal	12		Totaal	22		Totaal	30
6	1	12	12	1	-	18	1	-
	2	-		2	-		2	-
	3	-		3	20		3	13
	Totaal	12		Totaal	20		Totaal	13

Kas 1, West. 12 Maart 1953.

Boom no	Legger	Aantal trossen	Boom no	Legger	Aantal trossen	Boom no	Legger	Aantal trossen
19	1	10	25	1	-	31	1	-
	2	15		2	17		2	-
	3	-		3	-		3	46
Totaal		25	Totaal		17	Totaal		46
20	1	-	26	1	-	32	1	-
	2	9		2	12		2	25
	3	23		3	23		3	-
Totaal		32	Totaal		35	Totaal		25
21	1	21	27	1	12			
	2	-		2	-			
	3	-		3	-			
Totaal		21	Totaal		12			
22	1	-	28	1	-			
	2	-		2	16			
	3	-		3	-			
Totaal		-	Totaal		16			
23	1	6	29	1	38			
	2	38		2	-			
	3	36		3	-			
Totaal		80	Totaal		38			
24	1	-	30	1	18			
	2	-		2	20			
	3	46		3	-			
Totaal		46	Totaal		38			

Aantal trossen aan de 1ste, 2de en 3de legger.

Poot	1ste legger	2de legger	3de legger
1	17	12	31
2	14	16	26
3	12	10	15
4	6	13	12
5	11	6	13
6	6	10	17
7	15	9	19
8	10	15	22
9	7	12	18
10	7	10	16
11	7	22	24
12	6	8	28
13	13	16	12
14	10	17	15
15	17	25	22
16	13	11	18
17	13	12	27
18	15	22	16
Totaal	<u>199</u>	<u>246</u>	<u>351</u>
Gem. per poot	11	13.6	19.5

Oogstlijst van Prof. Aberson in poot 1 t/m 9 in kas 1, Westzijde.

Datum	Aantal trossen	Totaal gewicht
12 Juni	4	1570
30 Juni	57	30250
30 Juni	14	3750
8 Juli	51	22400
10 Juli	57	23050
13 Juli	41	16000
14 Juli	5	2150
18 Juli	2	1650
21 Juli	62	24370
23 Juli	81	33450
4 Augustus	4	2000
Totaal	378	160640
Gem.		425 gr

Oogstlijst van Prof. Aberson in poot 10 t/m 18 in kas 1, Westzijde.

Datum	Aantal trossen	Totaal gewicht
30 Juni	29	12800
3 Juli	1	650
8 Juli	15	10400
10 Juli	113	37700
13 Juli	35	16300
16 Juli	8	2830
21 Juli	34	17600
22 Juli	142	48250
25 Juli	9	3200
1 Augustus	16	8400
Totaal	402	158130
Gem.		394 gr

Oogstlijst van Proeftuins Grote Blauwe in kas 1, Costzijde.

Datum	Aantal trossen	Totaal gewicht
18 Juli	1	520
21 Juli	1	510
25 Juli	3	1500
1 Augustus	1	600
1 Augustus	1	700
3 Augustus	1	750
4 Augustus	3	1200
5 Augustus	2	950
7 Augustus	2	1000
12 Augustus	160	99000
Totaal	175	105980
Gem.		606 gr